

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

12. De ignorantia parvuloru[m] quid senserint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

De ceterarum carnalium voluptatum fruitione, & cuius Philosophicæ sectæ Iulianus.

CAPVT XI.

EX ijs quæ de carnalis libidinis fruitione inter conjuges diximus facile intelligi potest, quid de ceterarum voluptatum fruitione quibus terrenæ cupiditates inhiant, Pelagiani senserint. Nam quamvis de illis vix ulla cum eis intercesserit disputatio, manifeste tamen sequitur, nisi à suis notissimis certissimisque principijs diserepare velint, omnes omnino carnalium desideriorum motus, quibus in ciborum delicias atque potuum, odorum suavitates, sonorum concentus, oculorum blanditias aut spectacula, in divitiarum splendorem atque abundantiam, in honorum pompas ceteraque terrena bona concitantur & exardescimus, in eorum opinione fuisse bonos atque laudabiles: eorumque motuum voluptatibus, quæ in bonorum istorum adeptione percipiuntur, secundum se spectatæ, veluti naturalibus bonis ad satietatem usque nos posse frui. Neque enim est ratio cur conjugis corpore & voluptate commixtionis, etiam sine ulla spe prolis, securissime liceret frui, & ceteris nemini noxijs voluptatibus non liceret. Nimirum ut istic, ita & hic dicerent solum excessum esse culpandum. Quem quibus limitibus terminarent, nullis expressis verbis eorum liquet. Credo nullum excessum committi dicerent cum illis per se delectandi dumtaxat causa quemadmodum corporibus mortuis conjugis fruuntur homines, sed cum alijs per injuriam auferuntur. Sic enim & adulteria fornicationes, & stupra prohibebant. Fatebatur enim teste Augustino aliam illicitam, aliam licitam esse voluptatem. Ex quibus conficitur Pelagianorum doctrinam, partim Epicuream partim Stoicam fuisse. Humanum enim bonum non in sola voluptate, sed aliquam ejus portionem in virtute collocabant. *Quid si ego, inquit August. Lauda: em corporis voluptatem? Hoc enim tu satis eloquenter facis quod invidere atque imp. lite faciebat Epicurus, quasi propterea sit eius adversarius quia dicit te dicere non noverat ille qua tu dicis. Et ostendens in quo ab invicem utriusque secta differat, r. r. j. ait, ut sentio laboraturus es, ut ostendo te & la. dato-rem voluptatis esse, & Ep. curatum non esse. Non es Epicureus, quia ille etiam hominem in corporis posuit voluptate, tu autem magnam partem humani boni po-*

A nere in virtute consistit. Nam quantum ad virtutem ac voluptatem attingit tres fuerunt sectæ Philosophorum quarum una virtuti voluptatem subdidit, ut nunquam voluptas posset, nisi in usum virtutis assumi. Secunda prætulit ut voluptas appetteretur propter se: virtus autem nihil ageret, nisi ad illam aut consequendam aut retinendam. Postrema duo ista conjunxit, ita scilicet ut neutra earum propter alteram, sed propter se ipsas ambæ quaererentur. Hæc Divomachum patronum & Calliphontem habuit. De quo Tullius, *Non enim unquam cum bella, ut Calliphon qui v. lu. ratione in h. stare q. contigit. Et Augustinus: Itemm cum ille (Calliphon) putaret in virtute animi & voluptate corporis esse hominis bonum, tu cum d. dis. virtutis & vit. a. voluisse coniungere.* Hanc porro Calliphontis & Divomachi sectam defendisse Pelagianos aliquoties idem Augustinus est testis: *Si autem, ut ali. quo loco significasti placet tibi secta Divomachi, honestatem voluptatenuque coniungens quod Philosophi quoque huius mundi, qui honestiores v. can. ur, & de laud. bonum esse d. x. r. ut, ex humana scilicet natura, be. utraque compactum; si ergo hoc monstrum tua opinione sectaris satis est nobis quod consuevis aliam esse illam aliam licitam voluptatem. Et Luculentius Divomachi istius adeoque Iuliani sententiam explicans: Non enim, inquit, te ad ver. us istis (Philosophos honestiores) d. f. n. d. r. e. t. n. n. d. co. Epicurus qui totum bonum hominis in voluptate corporis posuit quia non quod ille tu sentis; sed Divomachus, huius quippe dogma tibi placuit. Nam ipse coniungenda non voluptatem arbitrius est honestati ut quemadmodum lo. restas ita voluptas per se ipsa appetenda vid. r. tur. Cum ergo consensu illorum Philosophorum duo ista Pelagiani conjungerent existimarunt voluptatis per se spectatæ appetitum tanquam naturalis eujuspiam boni fuisse licitum atque laudabilem. nempe quoad alicujus alterius virtutis præcepto concurrente vetaretur. Hoc est enim quod Augustinus dicit, ut quemadmodum honestas ita voluptas per se ipsam appetenda videretur, eo scilicet modo quo hoc de carnalibus voluptatibus in conjugio solo delectationi intuitu præcisa etiam spe prolis, appetendis Iulianum sensisse declaravimus.*

De ignorantia parvulorum quid senserint.

CAPVT XII.

COMMUNE omnium Pelagianorum dogma fuit, ignorantiam sicuti & difficultates, quas patitur omnis homo ab initio nativitatis suæ nullo modo ad miseriam justæ damnationis, sed ad naturæ

A institutionem pertinere. Testis est Augustinus multis locis: *Quam miseriam difficultatis & ignorantia, nolunt Pelagian ex iusta damnatione descendere negantes originale peccat. m. Et plenius alibi: Etiam si verum esset quod dicunt Pelagian. pers. e. 11.*

ignorantiam & difficultatem, sine quibus nullus homo nascitur, primordia non supplicia esse naturæ, vince-
rentur tamen Manichei. Neque verò qui tot laudibus carnis concupiscentiam in cælum tulerant, ab ignorantia quoque encomijs abstinentium putarunt. Eo quippe dementiae prorupit Iulianus, ut perfectam ignorantiam etiam iustitiam nominari diceret: Alij, nulli in esse ignorantiam naturam & ideo nec puram, unde, eo quod natura sit hominis sic incipere: Alij, alio stultitiae genere delirantes parvulos cum in utero matris inprudens vixerint, non a negligentia in hac vita in illis tenebris esse sulmarios. Sed hæc postrema opinio non videtur pallium vel diu inter Pelagianos viguisse, sed potius illa altera, quæ ignorantiam illam parvulorum non esse malam assererat. Unde Iulianus vocabat eam simplicitatem quam instituta à Deo natura susciperet: Qui (parvulus, inquit,) natus à primævitæ felicitate bonum simplicitatis suæ vitæ non potuit, hoc solum retinens quod tanti officij dignatione possedit. Explicuit hanc parvulorum ignorantiam, seu

Lib. 3. contra Iul. c. 19.
Lib. de pecc. meriti. & remiss. c. 36.
Ibid.

Lib. 1. oper. imperf. c. 11.
Iul. f. 61.

Aut loquebantur simplicitatem accuratius fidelissimus ille Pelagianorum interpretis auctor questionum veteris ac novi Testamenti docens esse ignorantiam sine malitia. Nam cum quasi Scripturæ testinonij adduxisset quod parvuli Israëlitarum intraturi essent in terram Chanaan eo quod nesciret bonum aut malum, & cetera. Autem bonum vel malum, adijcit, simplicitas quædam est naturalis que neque ad bonum neque ad malum eruditur: hoc est, ignorantia sine malitia sit sensu enim nascitur, sed in fratribus natura apax est, descere veritatem. Et inferius: Sic enim enim instituta est genus nostrum, ut sine sensu a se per se, tamen eruditur ad utrumque. Itaque ignorantiam hanc parvulorum negasse videtur esse privativam vel culpabilem, sed esse tantummodo innocentem quandam, nescientiam, qualis forte est etiam bestiarum in quibus cum a tatis proventus etiam sagacitas illa naturalis adolefcit. Atque hæc de ignorantia cum qua nascimur.

Aut. 99.
ret. & novi test. p. 1. c. 3.
& p. 2. q. 41

De ignorantia adulatorum, invincibili, vincibili.

C A P V T X I I I.

DE adulatorum verò ignorantia celebris fuit Pelagianorum sententia, ignorantiam non esse culpabilem. Docuit eam in libro quedam suo. Celestius, unde & magistro ejus in Synodo Palestina reo his verbis objecta est: Oblivionem & ignorantiam non subiacere peccato. Hoc autem eos intellexisse de ignorantia quam invincibilem vulgo nuncupant ex eo manifeste liquet quod continuo rationem ex necessitate petitam subiicit: Quomodo non secundam voluntatem eveniunt sed secundam necessitatem. Sed longe clarius hoc patefecit Critobuli tanquam Pelagiani cum Attico apud S. Hieronymum disputatio. Etenim probare volens ignorantiam non habere peccatum: Rogo, inquit, quæ est ista iustitia ut in peccato teneatur erroris, cuius verum non habet conscientia? Nescio me peccasse, & eius rei quam nescio penas luo? Et quo plus sciam si fonte peccavero? Quæ sane locum non habent ubi spontaneæ voluntatis negligentia peccato locum dedit. Et libro secundo idem Critobulus: videtur hominum, ait, accusare naturam ac per hoc invidiam referre in Deum, si tales homines condidit, ut oblivione & ignorantia peccato carere non possint &c. ubi autem auferatur possibilitas, auferatur & vitium. Et paulo post: Numquid & de Evangelio poteris hoc approbare, ut puniatur quispiam pro eo quod nesciat & ante penas luat, quam verus sit conscientia? Et adhuc inferius: Da testimonium non instrumenti (veteris) ubi error & ignorantia & impossibilitas mandati teneatur in crimine. Quod autem ista omnia de invincibili quam dicunt ignorantia & errore intelligant, eminenti tergiversationem ac serupulum tollit alia Pelagianorum sententia, quæ vincibilem ignorantiam culpæ obnoxiam esse sine ulla ambagibus constanterque docuerunt. Nam im-

Aug. lib. de gest. Pelag. c. 18. & 35.

Apud Hier. advers. Pelag. lib. 1. vers. finem.

Apud eundem lib. 2. advers. Pelag. initio

Ibid.

Ibid.

primis Iulianus graviter culpabat non minus sciendi negligentiam, quam culpandi ignorantiam temeritatem. Ecce, ait August. merito reprehendisti eos qui supercederunt scienda cognoscere vel non formidant ignorata culpate. Ex professo autem scientiæ studio esse vacandum, ac vincibilem illam seu contractam negligentiam voluntatis ignorantiam non esse sine culpa in Epistola ad Demetriadem Pelagius probat. Primum igitur, inquit, virginis cura primamque studium sit scire voluntatem dominici sui, & quid ei placeat. quid re displiceat diligenter inquirere &c. impossibile est enim ei quemquam placere, cui quid placeat ignorat, siquidem potest ut etiam obsequendi voto offendant, cui quomodo obsequi debeat, ante non didicit. Et infra: Unde Propheeta dicit: Et tu Israël noli ignorare. Et Beatus Paulus: Cui autem ignorat ignorabitur. Idemque alibi: I propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quæ sit voluntas Dei. Initium obedientiæ est quod præcipiatur velle cognoscere, & pars est obsequij didicisse quod faciat. Nempe ubi præcipi dicitur ut velimus cognoscere, & nolimus ignorare, negligentiam voluntatis, secutamque ex negligentia ignorantiam culpabilem asseri, dubitari nullâ ratione potest. Nam obsequendi voto offendere contra præceptum; obedientiam nolle cognoscere; imprudentem esse; ignorando efficere ut ignorentem à Deo, culpa vacare nemo dixerit. Et ne quis de sensu Pelagij remaneret serupulus, cum ipse expressis verbis alio in libro promittit: Nam tractans de peccatis ignorantia dicit: hominem prævigilare debere ne ignoret, ideoque esse culpandam ignorantiam, quæ ad homo nescit negligentia, quod adhibita diligentia scire debuisset. Nec mirum, cum peccata quæ ex tali ignorantia proficiuntur potius negligentia quam ignorantia peccata nominanda sint.

Lib. 6. cont. Iul. c. 1.

Lib. de nat. & gratia c. 17.

